

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **I. J.**, bývajúca v K., zastúpená JUDr. J. Z., advokátkou v K., proti žalovanému : **G.**, zastúpený **S.**, o zaplatenie **26 446,16 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 219/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2013 sp. zn. 9 Co 146/2011

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2013 sp. zn. 9 Co 146/2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 27. januára 2011 č.k. 10 C 219/2009-95 uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 2 000 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ďalej uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 24 446,16 € v splátkach vo výške 100 € mesačne vždy do 21. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania 500 € a náhradu trov právneho zastúpenia 2 667,34 € na účet advokátky JUDr. J. Z. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uložil žalovanej zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 1 086,76 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Po vykonanom dokazovaní prvostupňový súd uzavrel, že vznikom poistnej udalosti v prejednávanej veci je výzva Sociálnej poisťovne zo dňa 22.11.2007 adresovaná poistenej žalobkyni, za predpokladu, že by rozsah náhrady škody sa nestal predmetom súdneho sporu na Okresnom súde Košice I, v ktorom žalovaný vystupoval ako vedľajší účastník. Rozsudok tohto súdu nadobudol právoplatnosť dňa 25.2.2009, a teda tento deň je považovaný za vznik povinnosti žalovaného plniť (vznik poistnej udalosti). Až týmto okamihom boli naplnené všetky podmienky dôležité pre uplatnenie práv na plnenia a plnenie z poistenia. Súd sa

nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že ak by sa za vznik poistnej udalosti považovala výzva poškodeného, nemuselo by teoreticky prísť k začiatku plynutia premlčania na uplatnenie práva na plnenie z poistenia, resp. poškodený by si mohol škodu uplatniť aj po 50 rokoch po vzniku škody, nakoľko takémuto konaniu poškodeného bráni právna úprava premlčania podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Žalovaný je teda povinný poskytnúť žalobkyni poistné plnenie podľa právnej úpravy účinnej od 1.4.2007, nakoľko poistná udalosť nastala v čase jej pôsobnosti, pričom škodová udalosť nastala v čase platne uzatvoreného poistenia zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 17. januára 2013 č.k. 9 Co 146/2011-136 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške 1 346,54 € k rukám JUDr. J. Z., advokátky v K. v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Pripustil voči predmetnému rozsudku dovolanie.

Odvolačný súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že v súdnej právnej veci nemožno výzvu zo dňa 22.11.2007, ktorou Sociálna poisťovňa vyzvala žalobkyňu na náhradu škody považovať za okolnosť, ktorá z hľadiska časovej postupnosti zavŕšila vznik poistnej udalosti, nakoľko rozsah plnenia (výška spôsobenej škody) sa stala predmetom súdneho sporu vedeného pod sp. zn. 15 C 122/2008 pred Okresným súdom Košice I. Až právoplatnosťou rozsudku v právnej veci vedenej pod sp. zn. 15 C 122/2008, t.j. dňom 25.2.2009, vznikla povinnosť žalovaného ako poisťovateľa plniť, t.j. uvedený deň je nutné považovať za vznik poistnej udalosti, a až vtedy vzniklo poistenej žalobkyni právo, aby poisťovateľ (žalovaný) za ňu nahradil škodu poškodenému (Sociálnej poisťovni), v zmysle ustanovenia § 822 Občianskeho zákonníka, včítane úhrady jednorazového odškodnenia, nakoľko k uvedenému dňu platné znenie zákona č. 381/2001 Z.z. v ustanovení § 4 ods. 2 a ods. 3 (v znení účinnom od 1.4.2007) zahŕňalo do poistného krytia aj spomínané úrazové dávky (t.j. aj jednorazové odškodnenie).

Dospel k záveru, že prvostupňový súd riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil, vysporiadal sa so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné.

Uviedol, že vyhovel návrhu žalovaného pripustiť pre prípad potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu proti nemu dovolanie v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p., keď mu nie je známe, že

by judikatúra riešila otázku vzniku práva na poistné plnenie z časového hľadiska vo vzťahu k zmene poistného krytia v dôsledku zmeny zákona.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, v ktorom namieta nesprávne právne posúdenie najmä pokiaľ ide o výklad a aplikáciu § 2 písm.i/, § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. ako aj posúdenia časového okamihu rozhodného na vymedzenie rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čím bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ Občianskeho súdneho poriadku. Navrhol, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietá a prizná mu náhradu trov celého konania.

Žalobkyňa vo svojom písomnom podaní navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon v zmysle

§ 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie je v danej veci prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., t.j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd, ktorý zároveň vymedzil v dôvodoch rozhodnutia otázku, podľa neho po právnej stránke zásadného významu.

Rozhodnutie zásadného právneho významu ako pojem nie je definovaný pozitívnym právom. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky približuje jeho podstatu tým, že uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný význam z hľadiska svojho všeobecného dopadu na právne pomery iných (podobných) sporov, ale aj tým, že dotknuté právne posúdenie veci je významné pre vec samú. Zásadný význam právnej otázky, v ktorej odvolací súd pripustil dovolanie nemôže existovať mimo právny rámec podstatný pre rozhodnutie konkrétnej veci. Ak odvolací súd pripustí dovolanie pre právnu otázku, ktorá nemá význam pre riešenie samotného prípadu, dovolacie konanie zamerané na právne posúdenie tejto otázky by bolo v podstate abstraktnou úvahou súdu o právnom probléme nesúvisiacim s prejednávanou vecou.

Nevyhnutnou podmienkou na to, aby dovolací súd preskúmal dovolateľom napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, je taká kvalita jeho rozhodnutia, ktorá spĺňa požiadavku preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí preto právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, sám vyriešiť. Musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukázaním na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré zaujal.

Rovnako potrebné je presné a určité nastolenie otázky zásadného právneho významu, z dôvodu, že vyslovenie prípustnosti dovolania má konkrétny negatívny procesný dopad tak na dovolateľa (ktorý by v prípade založenia prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. mal mať nad všetky pochybnosti jasné, správnosť riešenia ktorej právnej otázky je oprávnený napadnúť), ako aj na účastníka na opačnej procesnej strane (ktorý len v prípade

jasne vymedzenej dovolacej otázky môže v dovolacom konaní namietat', že dovolateľ v prípade prekročil rozsah prípustnej dovolacej otázky) a napokon aj na možnosť dovolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu dovolaním napadnuté rozhodnutie (pokiaľ je nezrozumiteľne stanovená dovolacia otázka, nie sú dostatočne jasné určené medze dovolacieho prieskumu a dovolací súd v dôsledku toho ani nemá možnosť posúdiť, či dovolateľom namietaná nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom sa týka tej právnej otázky, so zreteľom na ktorú bolo dovolanie pripustené), inak je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, čo treba považovať za inú vadu konania, ku ktorej musí dovolací súd prihliadať v zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. z úradnej moci. V súvislosti s tým sa žiada uviesť, že úvahy dovolacieho súdu o podstate dovolacej otázky, ktorá má byť vyriešená v dovolacom konaní, nemôžu byť založené na dohadoch alebo predpokladoch o tom, čo mal odvolací súd na mysli pri pripúšťaní dovolania. Dovolací súd je viazaný tým, ako odvolací súd vymedzil právnu otázku, na jej formulácii nemôže nič meniť, ani výkladom jej dať iný obsah než v skutočnosti má. Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na dovolací súd.

Odvolací súd pripustil v danej veci dovolanie na riešenie dovolacej otázky „vznik práva na poistné plnenie z časového hľadiska vo vzťahu k zmene poistného krytia v dôsledku zmeny zákona“. Takéto vymedzenie dôvodov pripustenia dovolania nie je v súlade s vyššie uvedenými zásadami.

Podľa názoru dovolacieho súdu znenie dovolacej otázky je neurčité a nezrozumiteľné. Ako bolo uvedené vyššie, dovolací súd nie je povolaný, aby vlastnou interpretáciou objasňoval význam odvolacím súdom nastolenej dovolacej otázky. Nie je zrejmé, či znenie samotnej otázky smeruje k vyriešeniu problému, „či pre určenie rozsahu poistného krytia poistenia zodpovednosti za škodu (teda či sa uzavreté poistenie vzťahuje na povinnosť poisteného nahradiť vzniknutú škodu) je rozhodný časový okamih udalosti, ktorá je prvotnou príčinou vzniku škody (škodová udalosť) alebo až časový okamih uplatnenia náhrady škody voči poisťovateľovi“ tak, ako to vymedzil žalovaný vo svojej dovolacej otázke a ktorú aj riešil odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.

V súvislosti s tým dovolací súd uvádza, že na naplnenie požiadavky zásadného právneho významu je potrebné aj to, aby dovolacia otázka nevybočovala z rámca podstatného pre rozhodnutie v konkrétnej veci, teda aby právne posúdenie dovolacej otázky nebolo len teoretickou úvahou súdu nemajúcou žiadny vplyv na konečné rozhodnutie.

So zreteľom na to nemožno dospieť k jednoznačnému záveru, čo odvolací súd pripustenou dovolacou otázkou sledoval. Oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania nemá odvolací súd kedykoľvek a úplne podľa svojej voľnej úvahy, jeho voľnú úvahu zákon prísne vymedzuje rámcom posúdenia zásadnosti rozhodnutia z právnej stránky, avšak vždy v konkrétnej veci, v ktorej sám dôsledne sa nastolenou otázkou zaoberal.

Odvolací súd tým, ako vyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku, znemožnil preskúmanie správnosti riešenia právnej otázky zásadného významu, ktorú má pri pripúšťaní dovolania na mysli. So zreteľom na nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia v tejto časti (ktorá svedčí o existencii vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú musel dovolací súd vziať zreteľ, i keď nebola v dovolaní namietaná – vid' § 242 ods. 1 O.s.p.) neprichádzalo preto v dovolacom konaní do úvahy žiadne iné rozhodnutie, len zrušenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie.

Z dôvodov uvedených vyššie Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2014

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová